

Ümumi məlumat	Fənnin kodu, adı və kreditlərin sayı	MATH 223, Riyaziyyat və onun tədrisi metodikası-1, 6 ECTS	
	Departament	Riyaziyyat	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr	
	Tədris semestri	2026/2027-ci tədris ilinin payız semestri	
	Fənnitədrisedənmə ilim (lər)	r.ü.f.d. Əsgərova Aida Xurşud qızı	
	E-mail:	aidaasgarova@gmail.com, aida.asgarova@khazar.org	
	Telefon:	(055) 612 05 50	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Cümə: 09:00-10:30, 10:40-12:10	
		Konsultasiya vaxtı	
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. A.Ə. Məcidova. Riyaziyyatdan Didaktik materiallar-4 sinif. Çayıoğlu-2015 2. M.B. Namazov. Riyaziyyatdan çalışmalar 4,5 sinif. “Azəri” Poliqrafiya 3. . M.A.Yaqubov, T.X. İsmayılov. RİYAZİYYAT. BAKI-2021.		
Kursun veb saytı			
Tədris metodları	Mühazirə		
	Qrup müzakirəsi		
	Praktiki tapşırıqlar		
	Praktiki məsələnin təhlili		
	Digər		
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Praktiki məsələ		
	Davamiyyət		5
	Tapşırıq və testlər		20 (3 quiz)
	Aktivlik		5
	Prezentasiya/Qrup müzakirə		
	Final imtahanı		40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Kurs tələbələrə elementar həndəsə, ölçmə, kəsrlərlə əməliyyatlar, mürəkkəb tənliklərin həlli, və sahə–həcm hesablamaları üzrə əsas anlayışları və tətbiq metodlarını öyrətmək məqsədi daşıyır. Kursun məzmunu orta məktəb səviyyəsində riyaziyyatın əsas sahələrini əhatə etməklə tələbələrdə riyazi düşünmə, məntiqi əlaqə qurma, və praktik tətbiq bacarıqlarının inkişafına yönəlib. Tələbələr kurs çərçivəsində bucaqların növləri, qonşu və qarşılıqlı bucaqlar,həndəsi fiqurların xassələri, uzunluq, sahə, həcm və zaman vahidləri kimi ölçmə anlayışları ilə tanış olurlar. Kurs çərçivəsində tələbələr, həmçinin sadə kəsrlər, düzgün və düzgün olmayan kəsrlər, qarışıq kəsrlər və onlar üzərində aparılan əsas riyazi əməliyyatlarla tanış olacaq, bu anlayışlardan məsələlərin həllində istifadə edəcəklər. . Bundan əlavə, kursda mürəkkəb tənliklərin qurulması və həlli, həndəsi fiqurların sahələrinin və həcmələrinin hesablanması öyrədilir. Riyaziyyatın həm nəzəri, həm də tətbiqi tərəfləri arasında körpü yaradan bu kurs, tələbələrin müstəqil analiz		

	aparmaq, hesablamalar nəticəsində nəticələr çıxarmaq, və riyazi düşüncəni sistemli şəkildə ifadə etmək bacarıqlarını formalaşdırır.
Kursun məqsədləri	Kursun məqsədi tələbələri həndəsə elementləri, bucaqların növləri, qonşu və qarşılıqlı bucaqlar, ölçü vahidləri (uzunluq, sahə, həcm, vaxt), əsas həndəsi fiqurlar, kəsr növləri (sadə, düzgün, düzgün olmayan və qarışıq kəsrlər) və onlar üzərində aparılan əməllər, mürəkkəb tənliklərin həlli üsulları, eləcə də fiqurların sahə və həcm hesablamaları ilə bağlı əsas anlayışlar və hesablama metodları ilə tanış etmək və bu sahələr üzrə tələbələrə praktik bacarıqlar qazandırmaqdan ibarətdir.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Bu kursun sonunda tələbələr aşağıdakı bilik və bacarıqlara malik olacaqlar: ○ Həndəsə elementlərini tanıyacaq və təhlil edəcək: • Bucaqların növlərini (iti, kör, düz, tam), qonşu və qarşılıqlı bucaqları ayırd edə biləcək. • Fiqurların (üçbucaq, dördbucaq, çoxbucaqlılar və s.) əsas xassələrini izah edəcək. ○ Müxtəlif ölçü vahidləri arasında çevirmə əməliyyatlarını yerinə yetirməyi bacaracaq: • Uzunluq, sahə, həcm və zaman vahidlərini müəyyənləşdirəcək və çevirmə aparacaq. • Ölçmələr üzərində sadə hesablamalar yerinə yetirəcək. ○ Kəsrlərin müxtəlif növlərini üzərində əsas riyazi əməliyyatları düzgün tətbiq edəcək. • Sadə, düzgün, düzgün olmayan və qarışıq kəsrləri fərqləndirəcək. • Kəsrlər üzərində əsas riyazi əməliyyatları düzgün və səmərəli şəkildə yerinə yetirəcək. ○ Mürəkkəb tənlikləri quracaq və həll edəcək: • Praktik vəziyyətlərdən tənliklər quracaq. • Müxtəlif üsullarla (addım-addım sadələşdirmə, əvəz etmə və s.) tənlikləri həll edəcək. ○ Sahə və həcm hesablamalarını tətbiq edəcək: • Sadə həndəsi fiqurların (düzbucaqlı, kvadrat, üçbucaq, çevrə) sahəsini hesablaya biləcək. • Həcmi olan fiqurların (kub, paraleliped və s.) həcmi hesablaması bacaracaq.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Generativ süni intellekt alətlərindən istifadə: Bu fənn çərçivəsində generativ süni intellekt (GSİ) alətlərindən istifadə tamamilə qadağandır. Fənnin əsas məqsədi tələbələrdə müstəqil, yaradıcı və riyazi düşünmə, məntiqi təhlil və problemlərin həlli bacarıqlarını formalaşdırmaqdır. Bu səbəbdən tələbələr tapşırıqları, isbatları və riyazi məsələlərin həllini GSİ alətlərindən istifadə etmədən, öz bilik və bacarıqları əsasında yerinə yetirməlidirlər. Tələbənin tapşırıqların yerinə yetirilməsi zamanı generativ süni intellekt (GSİ) alətlərindən istifadə etdiyi müəyyən edildikdə, aşağıdakı tədbirlərdən biri tətbiq edilə bilər: • Şifahi və ya yazılı xəbərdarlıq; • Tapşırığın yenidən yerinə yetirilməsi və təqdim edilməsi; • Tapşırıq üzrə qiymətin azaldılması; • Tapşırıq üzrə 0 (sıfır) bal verilməsi

	Dərslərdə iştirak etmək: Tələbələrdən bütün otaqlara öz təhsilinin bir hissəsi kimi diqqət göstərməsi və üzrlü səbəbdən dərstdə iştirak edə bilmədikdə (xəstəlik, ailə üzvlərindən birini itirdikdə) onlardan dekanlığı məlumatlandırmaq tələb olunur. Ümumiyyətlə, tələbənin 25% dərstdə iştirak etməməsi onun imtahandan kənarlaşdırılmasına gətirib çıxarır. Gecikmə: Tələbə dərsə on (10) dəqiqədən artıq gecikərsə, ona qayıb yazılır. Bununla belə həmin tələbə dərstdə iştirak edə bilər. Dərsə hazırlaşma Kursun stukturu onu fərdi öyrənməyə imkan verir və sinifdən kənar dərsə hazırlıq üçün olduqca mühümdür. Mühazirə materialı mətndə müzakirə olunan əsas məsələlər üzərində qurulacaq. Dərstdən əvvəl seçilmiş fəsillərin oxunuşu və onlarla tanışlıq mühazirənin başa düşülməsində sizə böyük köməyi dəyəcəkdir. Mühazirədən sonra siz apardığınız qeydləri öyrənməli və hər fəsilin axırında verilən uyğun məsələlər və yoxlama sualları üzərində çalışmalısınız. Semestr ərzində çoxlu sayda yoxlamalar olacaqdır. Bu yoxlamalar dərs periodu ərzində keçiriləcəkdir. İmtahan (keçmə / kəsilmə) Tələbənin imtahanda uğur qazanması üçün onun göstəricisi ən aşağısı 60 % olmalıdır. Onun imtahanda müvəffəqiyyət qazanmadığı halda növbəti semestr və ya ildə onun kursu təkrar keçməsinə ehtiyac qalır. Professionalizmə doğru Dərs saatı ərzində tələbə akademik yaradıcı və professional mühitə aparan yolla hərəkət etməlidir. Yolverilməz diskussiyalar və qeyri etik hərəkətlər birbaşa qadağan olunur. Kursun uğurlu alınması Kursun uğurla başa çatmasından ötrü, tələbələr dərs saatı ərzində aktiv iştirak etməli və diskussiyalara cəlb olunmalıdır. Öyrənmə və Öyrətmə üsulları Kursun aktiv öyrənilməsi prosesinə üstünlük verilir. Mühazirələr, diskussiyalar, çalışmalar, tipik nümunələr
--	--

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.	18.09.2026	Uzunluq və uzunluq vahidləri. Həndəsə elementləri.	[1] səh. 41-44, 31-34

			[2] səh. 54-62, 193-194 [3] səh. 3-10
2.	25.09.2026	Kütlə və kütlə vahidləri. Bucaqlar. Qonşu bucaqlar, qarşılıqlı bucaqlar.	[1] səh.46-49, [2] səh. 150-152 [3] səh. 10-13, 23-26
3.	02.10.2026	Vaxt və vaxt vahidləri. Paralel düz xətlər. Perpendikulyar düz xətlər.	[1] səh. 50-55 [2] səh. 82-84 [3] səh. 15, 26-27
4.	09.10.2026	Sahə və sahə vahidləri. Həndəsi fiqurlar. Düzbucaqlı.	Quiz 1 (6 bal) [1] səh. 60-66 [2] səh. 63-68 [3] səh. 82-83
5.	16.10.2026	Həcm və həcm vahidləri. Düzbucaqlılar: düzbucaqlı, kvadrat, onların sahələri və perimetrləri.	[1] səh. 67-70 [2] səh. 76-81, 60-67, 166-180 [3] səh. 78-79
6.	23.10.2026	Dəyişəni olan ifadələr. Romb.Trapesiya. Paraleloqram Çoxluqlar.	[1] səh.71-77, 80-81 [2] səh. 208-215, 34-40 [3] səh. 79-86
7.	30.10.2026	Üçbucaqlar. Bərabəryanlı üçbucaq. Bərabərtərəfli üçbucaq. Üçbucagın perimetri. Düzbucaqlılar: düzbucaqlı, kvadrat, onların sahələri və perimetrləri. Dəyişəni olan ifadələr.	[1] səh. 71-77, 80-81 [2] səh. 153-159, 34-40 [3] səh. 78-79
8.	06.11.2026	Sadə kəsrlər, düzgün kəsrlər, düzgün olmayan kəsrlər, qarışıq kəsrlər və onlar üzərində əməllər. Düzbucaqlı üçbucaq.	Quiz 2 (7 bal) [1] səh. 78-86, [2] səh. 3-19, 74-85 [3] səh. 55-56
9.	13.11.2026	Çevrə. Dairə.	[1] səh. 89-90

		Sürət. Vaxt. Məsafə.	[2] səh. 82-87, 160-161 [3] səh. 63-64
10.	20.11.2026	ARALIQ İMTAHANI Qiymət, miqdar, dəyər.	[1] səh.87-88 [2] səh. 45-47
11.	27.11.2026	Qarşı-qarşıya hərəkətə aid məsələlər. Eyni istiqamətli hərəkətə aid məsələlər.	[1] səh. 91-94 [2] səh. 88-90, 94-95
12.	04.12.2026	Əks istiqamətli hərəkətə aid məsələlər. Axar suda hərəkətə aid məsələlər.	Quiz 3 (7 bal) [1] səh.94-98 [2] səh.91-93
13.	11.12.2026	Fəza fiqurları. Kub. Paralelepiped. Kəsrlərin müqayisə olunması.	[2] səh. 86-89,181-191 [3] səh. 306-310
14.	18.12.2026	Sahə vahidləri. Fiqurların sahələrinin hesablanması. Qalıqlı bölmə. ƏBOB. ƏKOB.	[2] səh. 195-196 [3] səh. 215-222
15.	25.12.2026	Fiqurların sahələrinin hesablanması. Əməllər sırası. Mürəkkəb tənliklər. Həcm vahidləri. Fiqurların həcmnin hesablanması.	[2] səh. 64-70, 197 [3] səh.345-348
	TBA	FİNAL İMTAHANI	

Bu tədris proqramı fənn haqqında məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcək.